

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')

ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2014 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A.1.** Το κείμενο πραγματεύεται την έννοια της ανθρωπιάς και τη διαφοροποίηση της, στην εποχή μας. Ως ανθρωπιά ορίζεται το ενδιαφέρον για τον συνάνθρωπο, ο αλλοτινός «ανθρωπισμός», όπως αυτός που επέδειξε ο Ντυνάν, ιδρυτής του Ερυθρού Σταυρού. Η ανθρωπιστική προσωπικότητα ανέκαθεν ήταν προβαλλόμενη αξία αλλά αφορούσε λίγους, παρότι ο καθένας θεωρούσε στο παρελθόν, την ανθρωπιά χρέος του. Σήμερα, που ο άνθρωπος ταλαιπωρείται, η ανθρωπιά έγινε «κοινός τόπος» αλλά διαστρεβλώθηκε ως έννοια, αποκτώντας διαφορετικό νόημα για τον καθένα· έφτασε μάλιστα, με τη συχνή χρήση, να χάσει την ουσία της. Ως αιτία για το ξεθώριασμα της προβάλλει η δίψα για καλοπέραση, που δεν δικαιολογεί ευγενικά αισθήματα. Η ανθρωπιά όμως είναι εσωτερική επιθυμία και πράξη που δε γνωρίζει εξαιρέσεις και εμπεριέχει επιείκεια και κατανόηση. Είναι μια στάση που λίγοι κατάφεραν στην ανθρώπινη ιστορία να επιδείξουν.
- B.1.** Ο σύγχρονος τρόπος ζωής χαρακτηρίζεται από την ανθρώπινη λαιμαργία, τη δίψα της ευζωίας και δεν αφήνει τόπο για ευγενικά αισθήματα. Τα ευγενικά μάλιστα αισθήματα θεωρούνται ξεπερασμένα, παλιομοδίτικα και μάλιστα από πολλούς μπορούν να αποτελούν και μέγιστο μειονέκτημα. Το αέναο κυνήγι του χρήματος, η πλεονεξία, η υπέρμετρη φιλοδοξία για απόκτηση μιας «χλιδάτης» ζωής έχουν μετατρέψει τον άνθρωπο σε στυγνό εκτελεστή συναισθημάτων. Ο σεβασμός, η αγάπη, η αλληλεγγύη, η κατανόηση, ο αλtruϊσμός τείνουν να θεωρούνται συναισθήματα ανύπαρκτα. Το ενδιαφέρον του ανθρώπου εστιάζεται πλέον στην κατάκτηση μιας κατ' επίφαση ευτυχίας, στην ικανοποίηση ουτοπικών προσωπικών αναγκών που δεν αφήνουν περιθώρια για ευαισθησίες και στροφή προς το συνάνθρωπο. Το «εγώ» έχει αντικαταστήσει το «εμείς» και η ψυχρή λογική της εκμετάλλευσης το συναίσθημα.

B.2. α.) οι τρόποι ανάπτυξης της 1^{ης} παραγράφου είναι οι εξής:

Ο 1^{ος} τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου είναι η μέθοδος του ορισμού, καθώς ορίζεται η έννοια της ανθρωπιάς και γίνεται χρήση των λέξεων: «όρος», «εννοούμε» και «εσήμαιναν».

Ο 2^{ος} τρόπος που εντοπίζεται στην ανάπτυξη της παραγράφου είναι η μέθοδος του παραδείγματος, κάτι που δικαιολογείται με την αναφορά στο όνομα του Ντυνάν και με τη χρήση της φράσης «για παράδειγμα».

β.) έτσι: δηλώνει το συμπέρασμα- αποτέλεσμα, αφού αποτελεί την εισαγωγή της κατακλείδας.

Ωστόσο: δηλώνει αντίθεση.

B.3. α.) **αναλίσκεται** : σπαταλιέται, ξοδεύεται, αφιερώνεται
οικουμενική : παγκόσμια, πανανθρώπινη
διαστρεβλώσεις : αλλοιώσεις, παραμορφώσεις
ολωσδιόλου : εντελώς
ευζωίας : καλοπέρασης, ευδαιμονίας, ευημερίας

β.) **κοινόχρηστος** : ιδιωτικός
συμμετοχή : αποχή
αυτοακυρώνεται : αυτοεπιβεβαιώνεται
γνώση : άγνοια
αδιάκοπης : ασυνεχούς, διακοπτόμενης

B.4. α.) «αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής»: τα εισαγωγικά στη φράση αυτή δηλώνουν την αυτούσια μεταφορά λόγου.

«Ερυθρού Σταυρού»: με τα εισαγωγικά δηλώνεται η ονομασία- τίτλος του οργανισμού.

β.) Στο κείμενο μπορούν να εντοπιστούν αρκετές μεταφορικές φράσεις.

Ενδεικτικά προτείνονται οι εξής:

«η καθημερινή ζωήτη γλυκιά ζεστασιά»

«η δίψα της ευζωίας»

«(οι όροι)αλλάζουν απόχρωση»

«Έπειτα ένας όροςφτωχαίνει, αδειάζει, αποστεώνεται.»

Γ.1. Δεδομένου ότι ζητείται από τους υποψηφίους να γράψουν άρθρο οφείλουν στο ξεκίνημά τους να έχουν τίτλο. Προτείνεται ενδεικτικά ο εξής:

«ΓΙΑ ΠΟΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΑ ΜΙΛΑΜΕ...;»

«Ανθρωπιά, ανθρωπισμός, ανθρωπιστής», λέξεις που καθημερινά ακούμε γύρω μας, λέξεις με ιδιαίτερη αξία.... σε άλλες εποχές. Δυστυχώς σήμερα η ανθρωπιά απαξιώνεται καθημερινά στις δράσεις και στις σκέψεις των περισσότερων από εμάς. Φαινόμενα που αποδεικνύουν αυτό το έλλειμμα είναι:

- Ο υποσιτισμός και η φτώχεια, που στερούν από τους πολίτες, ιδιαίτερα του Τρίτου κόσμου, το βασικό ανθρώπινο δικαίωμα διατροφής και διαβίωσης σε ένα ανεκτό επίπεδο. Η επαιτεία και η ζωή στα δίκτυα των υπονόμων που εντοπίζεται στα «πολιτισμένα κράτη»
- Η εκμετάλλευση της παιδικής εργασίας και η κακοποίηση παιδιών, η χρησιμοποίησή τους από το οργανωμένο έγκλημα και η συμμετοχή τους σε στρατιωτικές ομάδες αποτελούν μελανό στίγμα του πολιτισμού μας.
- Η επιβολή του δικαίου της πυγμής από τους ισχυρούς του πλανήτη, που επεμβαίνουν στα εσωτερικά άλλων κρατών, καταπατώντας την εθνική ανεξαρτησία, το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης και κατά συνέπεια την αξιοπρέπεια των λαών.
- Η δράση αυταρχικών καθεστώτων που διατηρούν ή ενισχύουν αναιδώς σκοταδιστικούς και προσβλητικούς για τον άνθρωπο θεσμούς.
- Ο πόλεμος, η τρομοκρατία, η εγκληματικότητα και η θανατική ποινή, τα οποία υποβιβάζουν και σχετικοποιούν την αξία της ανθρώπινης ζωής.

- Η καταπίεση της γυναίκας, κυρίως σε κοινωνίες θεοκρατικές, η οποία δικαιολογείται με το πρόσχημα της προσήλωσης στην θρησκεία ή την παράδοση.
- Η ιδιωτική ζωή που μετατρέπεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε τηλεοπτικό θέαμα και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η οποία θυσιάζεται στο βωμό του κέρδους και της δημοσιογραφικής επιτυχίας.
- Ρατσισμός και η παραβίαση των δικαιωμάτων των μειονοτικών ομάδων.
- Ο υποβιβασμός του εργαζομένου σε αναλώσιμο είδος της παραγωγικής μηχανής.
- Η μοναξιά η αποξένωση και οι ανταγωνιστικές σχέσεις.

Δραστηριότητες ατομικές και συλλογικές που αποσκοπούν στον περιορισμό αυτού του ελλείμματος:

ΑΤΟΜΙΚΕΣ

1. Συμμετοχή του πολίτη σε ανθρωπιστικές οργανώσεις που συμβάλλουν στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου.
2. Ανάληψη προσωπικών πρωτοβουλιών προκειμένου να βοηθηθούν άνθρωποι του στενού και ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος του καθενός μας.
3. Καταγγελία περιπτώσεων παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων που γίνονται αντιληπτά από το άτομο.
4. Περιορισμός του εγωκεντρισμού και της αυταρέσκειας.
5. Ενεργή συμμετοχή του πολίτη στα κοινά και επιλογή πολιτικών εκπροσώπων με ανθρωπιστικά ιδεώδη.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ

1. Παροχή ανθρωπιστικής παιδείας, από το κράτος, με σκοπό την ολόπλευρη καλλιέργεια του νέου ανθρώπου, την ανάδειξή του σε υπεύθυνο και δραστήριο πολίτη και το φωτισμό της ψυχής και του πνεύματός του με την αξία του σεβασμού απέναντι σε κάθε ανθρώπινη ύπαρξη.
2. Ανάληψη συλλογικής δράσης και άσκηση πίεσης από την πλευρά των πολιτών για την ανάπτυξη των μηχανισμών κοινωνικής πρόνοιας, τη διαφύλαξη των κοινωνικών κατακτήσεων και την προστασία των κατώτερων κοινωνικών τάξεων.

3. Μέριμνα της πολιτείας και των πνευματικών ανθρώπων για την πρόοδο των γραμμάτων και των τεχνών και την ανεμπόδιστη πρόσβαση των πολιτών στα πνευματικά και καλλιτεχνικά αγαθά, ώστε το τεχνοκρατικό περιβάλλον της εποχής να γονιμοποιηθεί με τις ανθρωπιστικές αξίες και να τεθεί η επιστημονικοτεχνική πρόοδος και αξιοποίηση των επιτευγμάτων της στην υπηρεσία του ανθρώπινου καλού.
4. Ενδυνάμωση του ρόλου των διεθνών οργανισμών και απαρέγκλιτη τήρηση των κανόνων διεθνούς δικαίου, προκειμένου να απαλλαγούν οι αδύναμες χώρες από την πολιτική και οικονομική κηδεμονία των ισχυρών χωρών, να αναδειχθεί ο διάλογος σε αποκλειστικό μέσο διευθέτησης των διακρατικών προβλημάτων και να προωθηθούν συμφωνίες για τη μείωση των πυρηνικών και συμβατικών οπλοστασίων.
5. Σύσταση φιλανθρωπικών και μη κερδοσκοπικών οργανώσεων για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ο υποψήφιος τέλος οφείλει να κλείσει το άρθρο του με μια γενική διαπίστωση ή ένα συμπέρασμα για την αναγκαιότητα αυτών των δράσεων προκειμένου η κοινωνία μας να είναι πραγματικά ανθρώπινη.

Επιμέλεια Απαντήσεων :

Γραμμένου Ιωάννα, Ρούβαλη Μαρία, Φιλντίση Μαρία